

גנזי המלך

36 קובץ שבועי בעניני יהדות מהוצאת ארבע כנפות

יום תענית לצדיקים

ח' בטבת יום שגזר תלמי המלך על תרגום התורה, קשה לישראל כמו חטא העגל. למרות שמזימתו לא צלחה. הרב אמנון יצחק מסביר בהרצאה למה?

שינו ל'אלקים ברא בראשית'. למה? כי אם הם היו מתרגמים ממש "בראשית ברא אלקים", תלמי היה אומר שיש ישות שקוראים לה בראשית והיא בראה אלקים, לכן הקדימו את האלקים לפני הבראשית.

עוד שנוי "נעשה אדם". כולם כתבו 'אעשה אדם', למה? שלא יגיד שתי רשויות הם, כאילו, חלילה יש שני כחות שפועלים. התורה לימדה שהגדול נמלך בקטן, נוטל עצה מן הקטן והקב"ה התייעץ גם עם המלאכים, לכן אמר "נעשה", כי הקב"ה ענותן. זה בשבילנו, אבל הוא, תלמי לא יבין את זה, לכן הם שינו ותרגמו 'אעשה אדם'.

לאשתו קראו ארנבת והרי כתוב שהארנבת אסורה ועלולה לפרוץ מלחמת עולם. מה כתבו כולם מדעתם בלי ידיעה אחד מן השני? ואת קצירת הרגלים. וכשהביאו לו את הכל הוא נדם, 72 תרגומים זהים.

אבל בכל זאת זה היה יום קשה לישראל, כי בתורה יש בה פשט, דרש, רמז, סוד. 70 פשט, 70 דרש, 70 רמז, 70 של סוד וזה רק הראשי פרקים שמתחלקים לאין סוף חלקים.

הרמח"ל מסביר זאת: זה כמו גחלת עמומה שהדליקו אותה ולא ניכר בה כלום. אבל אם יבוא מישהו ויפיה עליה אויר, תצא ממנה שלהבת בכמה גוונים. אותו דבר התורה, האותיות שחורות כמו גחלת עמומה וכשארם לומד את התורה בחשק רב, באהבה, ביראת שמים, הוא מפיה באותיות ומתוך האותיות יוצאים גוונים הרבה, דהיינו פרושים הרבה שטמונים בתורה עצמה. ■

זה היה קשה לישראל כיום חטא העגל, כמו שהעגל אין בו ממש, אם תורת ישראל מתורגמת לפשט אחד אין בה ממש. תלמי לקח 72 חכמים, שם כל חכם בחדר לבד

ו א מ ר
לכל אחד,
תרגם את
ה ת ו ר ה .
אפשר ש-72
חכמים יתרגמו
את התורה
בדיוק? אי
אפשר. אבל
הקב"ה ברוב
השגחתו דאג
שכולם יתרגמו
את התורה אותו
דבר. כי תלמי
חפש עלילה על
היהודים בתרגום
הזה והוא רצה
להראות לכל העולם
שגם הם יכירו את התורה
ואת סודותיה.

וראה זה פלא גדול. חכמים ידעו שיש בעיה, אם הם יתרגמו את התורה כמו שהיא כתובה יהיו בעיות לישראל. אז הם שינו כל אחד לבד, מדעתו מספר פסוקים בתורה כדי שלא יהיה לתלמי המלך סבה להתפס לתורת ישראל ולחכמיה. לדוגמא את הפסוק הראשון "בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ", כולם בלי ידיעה אחד מן השני

במעמד הר סיני קבל עם ישראל את התורה וכולם היו בדרגת נביאים. זה היה אחרי שהם ראו את עשרת המכות וקריעת ים סוף ומן יורד מן השמים ובארה של מרים וענני כבוד והם מקבלים את התורה. ולמרות זאת עדין הם קבלו את התורה מתוך יראה. "ויתיצבו בתחתית ההר, מלמד שכפה עליהם את ההר כגיגית ואמר להם אם אתם מקבלים את התורה מוטב ואם לאו שם תהא קבורתכם".

עם ישראל שאמרו נעשה ונשמע, הסכימו לקבל את התורה מרצון, לא כמו אומות העולם והקב"ה נתן להם את התורה. אבל כשהתברר להם שיש גם תורה שבע"פ הם אמרו:

את זה לא קבלנו. והקב"ה כפה את ההר כגיגית. אמר או שאתם מקבלים ואם לא, שם תהא קבורתכם. תורה בלי תורה שבע"פ זו לא תורה. ח' בטבת זה יום תענית של צדיקים. למה? תלמי מלך יון גזר גזירה שחכמי ישראל יתרגמו את התורה ליוונית ויום

מדות

"השמח בחלקו"

מי שחסרות לו מטרות בחיים או שחסרה לו שאיפה להגיע למטרותיו ימצא עצמו חסר ספוק פנימי ופעמים רבות תועה בדרכו בחיים. לשמחה 'בחלקו' תפקיד כולל בנוגע לעניני העולם הזה. אבל בנוגע לתחום הרוחני צריכים להשתמש בה בתבונה

של המדה 'שמח בחלקו' ושביעות רצון. "הנה", הם טוענים, "באופן כללי, אני בסדר, אדם טוב ומקיים מצות. יתכן

הוא, שתהיה לו התלהבות גדולה להשקיע בהשגת היעד הרצוי מתוך חזון רחב ופתוח לאן הוא רוצה להגיע וכמה הוא

הרב שמואל דב

אחד התחומים בהם נחוץ ביותר להגיע לידי איזון, הוא בנוגע לנושא השאיפות ועצמת רצון האדם להתקדם - יש שרוצים 'יותר מדי' ויש שרוצים 'פחות מדי'.

מצד אחד ראוי לאדם לצייר לעצמו, תמונה נפלאה לאיפה ראוי לו להגיע ולפתח בעצמו שאיפה חזקה להגיע ליעדו. אולם, ככל שהוא יותר מחשיב את מטרותו, הוא עלול להגיע למתח ולחוסר סבלנות מתי כבר יגיע ליעדו או לאכזבות ולעצב על שעדין אינו שם.

מאידך, מי שחסרות לו מטרות בחיים או שחסרה לו שאיפה להגיע למטרותיו ימצא עצמו חסר ספוק פנימי ופעמים רבות תועה בדרכו

שאני צריך להשתפר קצת פה ושם, אבל מדוע שאתאמץ להביא שנויים מהותיים בכל כולי?"

מסתבר שיש סתירה בגישתם, כי אילו היתה פתוחה לפנייהם הזדמנות להשקיע על מנת להשיג שפור גדול במצב גשמי בתחום החשוב בעיניהם, בודאי הם היו מגלים נכונות רבה להשקיע. אבל נניח שהם אכן שבעי רצון

רוצה להשיג. אבל מאידך, שיסמוך על השם יתברך ויקבל בשמחה את התוצאות יחד עם ה'שמחה בחלקו' (עייין חובת הלבבות שער הבטחון פרק ד' חלק ד').

חשיבות השנוי המהותי

יש אנשים שכשמגיעים לנושא של שפור עצמי הם מגלים מנות גדושות

בחיים. ובודאי שיחסר לו מההתקדמות לקראת תכליתו.

החכמה היא שבאותו זמן שהאדם בונה בעצמו תחושת חשיבות למטרותיו שיצליח להעריך הערכה מלאה גם את זה שכבר הגיע למקום שהוא בו כעת (במקום תחושת חסר לאן שרוצה להגיע), בשלוב של רצון ושמחה לקראת ההתקדמות ליעדו. או במילים אחרות, המרשם הנכון

רדיפת השפור

מתאונן רבינו יונה: "ומה תקות הנברא אם לא ישים עמל נפשו ועיקר עסקו בדברים שנברא עבורם". (שערי תשובה ג' י"ז)

הוי אומר, שכדאי לתת את הלב על רדיפת השלמות והשאיפה להתקדם, ככל האפשר מוקדם יותר. כמאמר התנא (אבות ב' ט"ו) "היום קצר והמלאכה מרובה והפועלים עצלים והשכר הרבה ובעל הבית דוחק. " הרי שאין מקום להתעצל ולטעון כי יכול להשהות מעט את תחלת התקדמותו, אלא עליו לתת דעתו על חשיבות כל שעה שחולפת. זאת ועוד, הרי אמרו רבותינו ז"ל (שם ד' כ"ב) "יפה שעה אחת בתשובה ומעשים טובים בעולם הזה מכל חיי העולם הבא ויפה שעה אחת של קורת רוח בעולם הבא מכל חיי העולם הזה". אם כן מה טוב אם יוכל האדם לזכות בשעות הרבה של עליה ושגשוג!

לסכום: ל'שמחה בחלקו' תפקיד כולל בנוגע לעניני העולם הזה. אבל בנוגע לתחום הרוחני, צריכים להשתמש בה בתבונה. מצד אחד על האדם להכיר כי אין להסתפק במצבו הנוכחי, אלא תמיד כדאי והכרחי להתקדם. אסור לו להיות אדיש או איטי יותר מדי, או לשמוח יותר מדי במה שכבר עשה ולהסתפק בזה כי אז הוא מפסיד ומבזבז שעותיו. אמנם עליו לשמוח בהתקדמות שכבר עשה בכדי להתרחק מאכזבות וממתח כפי שנראה בפרקים הבאים. אבל בכל זאת להמשיך ולשאוף הלאה יותר ויותר. ■

רבנו הגדול, הרמח"ל, מזהיר במלים נוקבות וצורח על הצורך לשפור תמיד: "זאת היא התרופה היותר גדולה שתוכל להמציא נגד היצר והיא קלה ופעולתה גדולה ופריה רב. שיעמוד האדם בכל יום לפחות שעה אחת פנוי משאר המחשבות לחשוב רק הענין הזה שאמרתי (על תכליתו) ויבקש בלבבו מה עשו הראשונים, אבות העולם, שכך חשק ה' בהם? מה עשה משה רבנו עליו השלום? מה עשה דוד משיח ה' וכל הגדולים אשר היו לפנינו? ויעלה בשכלו מה טוב לאדם כל ימי חייו לעשות כן גם הוא וטוב לו. אז יתורו (ישערו) מחשבותיו לדעת באיזה מצב הוא נמצא ועומד לפי (ביחס ל-) הנרצה..."

"כלל הדברים: האדם שאינו חושב על זה (תכליתו ואינו שואף להתקדם) קשה לו מאד מאד להגיע אל השלמות והאדם החושב על זה, קרוב אליה מאד! והחכמים הולכים הלך וחשוב תמיד, לא יפנו דעתם מזאת ולכן יצליחו בכל מעשיהם!

אך הממעטי, לא ימעיט מלהיות לו זמן לפחות לשים אל לבו, אם מעט ואם הרבה, כי אז יצליח את דרכיו ואז ישכיל". (דרך עץ חיים, המודפס עם מסילת ישרים)

רבנו הרמח"ל גם מבטיח לנו, שכאשר ירבה האדם לחשוב על תכליתו וישאף אל השלמות, ימצא חן וחיבה לפני המקום ויתקרב מאד לדרגות נעלות.

בנושאים הנוגעים לעניני העולם הזה והם שמחים בחלקם וחסרי רצון להשקיע. בכל זאת הרגישו גדולי העולם את החשיבות לשאוף ולחתור, להתקדם ולעלות יותר ויותר.

החפץ חיים מסביר (חפץ חיים, פתיחה עשין י"ב) בשם הגר"א מהו דין ומהו חשבון שכל אחד יצטרך לתת לעתיד לבוא.

דין - הוא פשוט על עצם העולות שהאדם עשה. חשבון- היינו, שמחשבים עמו על המצוות שהיה יכול לקיים.

זאת אומרת שאף אם אדם ממעט לעשות רע אבל עושה רק מעט טוב, יצטרך לתת חשבון על כל הטוב שהיה מסוגל לעשות, למה לא עשהו.

שלמה המלך הזהיר אותנו "כי מי אשר יחובר אל כל החיים יש בטחון (תקוה), כי לכלב חי הוא טוב מן האריה המת... כל אשר תמצא ירך לעשות בכחך - עשה!" (קהלת ט' ד')

התנא רבי שמעון בר יוחאי מגלה לנו (זוהר חדש, שיר השירים א', ז) שהאדם צריך להבין את עצמו - מי הוא, איך נברא, מאין בא, אנא ילך, איך יתקן את עצמו ואיך הוא עתיד לעמוד לפני מלך מלכי המלכים, הקדוש ברוך הוא. ושם מאריך על חומרת מי שאינו משלים מה שהיה צריך והיה יכול להשלים. הוי אומר, שהקדוש ברוך הוא הועיד לכל אדם את יעודו והאדם צריך שתהיה לו ידיעה בהירה מה הוא מוכשר לעשות ולממש את כשרונותיו.

צדקה

שלח לחמך על פני המים

חשובה מצות צדקה שאפילו גלי הים צועקים וממליצים זכות על מי שנתנה. על פי הרב אהרן ראטה זצ"ל

אמר לו, "מאין אתה יודע?"
אמר לו, "כשירדתי למעמקי מצולה, שמעת קול רעש גדול מגלי הים, שזו אומרת לזו וזו אומרת לזו, 'רצו ונעלה את האיש הזה מן הים, שעשה צדקה כל ימיו.'"
באותה שעה פתח רבי עקיבא ואמר, "ברוך אלקים אלקי ישראל, שבחר בדברי תורה ובדברי חכמים, שדברי תורה ודברי חכמים קיימין הן לעולם ולעולמי עולמים. שנאמר: "שלח לחמך על פני המים כי ברוב הימים תמצאנו. ועוד כתיב: "וצדקה תציל ממות."

מעשה בחסיד אחד שהיה רגיל בצדקה. פעם אחת הלך וישב בספינה. באה רוח וטבעה ספינתו בים. ראהו רבי עקיבא ובא לפני בית הדין להעיד על אשתו, להנשא... עד שלא הגיע עת לעמוד, בא אותו האיש ועמד לפניו.

אמר לו, "אתה הוא שטבעת בים?"

אמר לו, "הן."

"ומי העלך מן הים?"

אמר לו, "צדקה שעשיתי היא העליתיני מן הים."

פרשת השבוע

תוכחת יוסף

"אוי לנו מיום הדין אוי לנו מיום התוכחה". כשיוסף הוכיח את אחיו הם נבהלו מפניו ומה נענה אנו כשהקב"ה בכבודו ובעצמו יוכיח כל אחד מאתנו?

הרה"ג שלמה לוינשטיין

מיוחד ל- גנזי המלך

"ויצא האחד מאתיו..." (בראשית מ"ד,

כ"ח)

"אם רואה אדם שיסורין באים עליו, יפשפש במעשיו" וי"א ימשמש במעשיו", (ברכות ה.). (עיי' ב'מסילת ישרים' המסביר ששני הדברים נכונים).
כך גם יעקב אבינו: כשצרה נוראה התרגשה עליו, שיוסף נעלם, פשפש במעשיו והגיע למסקנה שהעונש מגיע לו על כך שלא כיבד כראוי את הוריו ולכן לא מגיע לו כבוד מיוסף. יוצא שיוסף נאבד בגלל יעקב, שנאמר "ויצא האחד מאתיו": שאני, יעקב, אשם בדבר. זאת מסביר ה'מאמר מרדכי'.

"ניאמר יוסף... אני יוסף העוד אבי קי ולא יכלו אחיו לענות אתו פי נבהלו מפניו" (בראשית מ"ה, ג')

ידוע המדרש המפורסם של אבא כהן ברדלא (בר"ר צ"ג, י'): "אוי לנו מיום הדין; אוי לנו מיום התוכחה!" יוסף, קטנם של שבטים היה וכשהוא הוכיח אותם הם נבהלו מפניו.

וכשהקב"ה בכבודו ובעצמו יוכיח כל אחד ואחד מאתנו לפי מה שהוא, מה היא עלינו?!

אומר הגה"צ הרב שלום שברדון זצ"ל - שואלים בחור: "למה אתה לא לומד?" עונה הבחור: "אין לי סבלנות לשבת הרבה וללמוד".

שואלים: "למה אתה לא לומד דף יומי".

עונה הבחור: "אין לי ראש ללמוד גמרא".

כשד' יוכיח לכל אחד ואחד לפי מה שהוא... אף אחד לא יוכיח אותך למה לא היית רבי עקיבא איגר, אבל כשיש לך ספר מתח, כמה זמן אתה מסוגל לשבת ולקרוא אותו? מספר שעות ברציפות. האם אז בוער לך משהו?!

ובאשר לתשובה שאין לך 'ראש', איך למדת את כל המערך הפיננסי של המט"ח בכל העולם? ולנתח מניות בכל

שלחו אותו הוריו ללמוד מוסיקה... אבל יכול היה לצאת ממנו משגיח..."

לגבי מאמר המדרש שד' יוכיח כל אחד ואחד לפי מה שהוא, אומר ה'בית יצחק': היה פעם מלך שהיו לו ארמונות בכמה מעריו הגדולות, שבהם היה משתכן כשהיה עובר ברחבי הממלכה.

היו ערים שבהן לא היה למלך ארמון ואז היה המלך מתאכסן באחד מבתי התושבים. בעיר אחת היה יהודי עשיר גדול שהמלך היה רגיל להתאכסן אצלו. יום אחד החליט המלך לעמוד באופן בלתי אמצעי על אורחות תושביו. מה עשה? החליף את בגדיו, כך שלא יכירוהו ונסע לעיר שבה התגורר אותו יהודי.

הגיע המלך לבית המשפט ושאל את השופטים היכן הוא יכול להתאכסן בעיר, כיון שהוא אורח שבא מרחוק. ענו לו בקוצר רוח שכאן זה לא 'לשכת התיירות' ושיעזוב מהר את המקום. אבל המלך המשיך להתוכח אתם במגמה לראות האם יכירו את פניו. לבסוף זרקו אותו משם. הלך המלך לבית היהודי ובקש להתארח. ראה היהודי שלפניו עומד המלך, אלא שהמלך לא זיהה את עצמו ולכן הבין היהודי, שהמלך לא חפץ להתגלות. אירח את המלך וכל בקשה שלו התמלאה מיד. אז הבין המלך שיודעים מיהו. קרא ליהודי ושאל אותו: "האם אתה יודע מי אני?"

"ודאי", ענה היהודי.

סיפר לו המלך על מהלך העניינים בבית המשפט. "אני מאד כועס שלא זיהו אותי", אמר לו המלך, "ודוקא שם, בבית המשפט תלויה תמונתו של המלך על הקירות כדי שידעו השופטים שיש מישהו מעליהם ואלי יכולים לפנות בתלונה נגדם!"

אומר ה'בית יצחק': כך יקרה כשד' יבוא אל כל אחד ואחד לפי מה שהוא. מה קרה עם יוסף? כשהאחים ראו אותו הם נבהלו מפניו. למה? כי יוסף אמר להם: "אתם זוכרים את האבא שלכם? הלא אני זיו איקונין שלו! איך לא זיהיתם אותי?!"

השווקים, לזה יש לך ראש? איך יכול להיות שלכך יש לך ראש? אכן, כל אחד לפי מה שהוא...

הסבר נוסף של רבי שלום: פעם אחת הוא הגיע לישיבת סלבודקא, אל הגאון רבי אייזיק שר זצ"ל. אמר לו רבי אייזיק: "ר' שלום, רוצה אתה לראות את בית הקברות?"

התפלא רבי שלום: "בית הקברות רחוק מאן, איך אפשר לראותו מחלון הישיבה?"

אמר רבי אייזיק שר: "רק נגש לחלון

ותראה..."

נגשו לחלון וראו אדם עובר ברחוב: "אתה רואה? הנה כאן קבור ראש ישיבה!"

"הכיצד?" שאל ר' שלום.

"פשוט, האדם שהולך ברחוב הוא פרופסור גדול. מיד כשנולד ראו הוריו שהוא בעל כשרון גדול ואמרו חבל 'לקבור' אותו בישיבה, שלחו אותו לבית ספר למחוננים ואח"כ לאוניברסיטה ויצא פרופסור.

אבל כאן קבור ראש ישיבה! כי אם הוא היה במסלול תורני ולומד בישיבות, היה יוצא ראש ישיבה..."

בעוד הם מדברים והנה מגיח אדם נוסף. מצביע רבי אייזיק שר ואומר: "הנה כאן קבור משגיח" ומיד הסביר: "הבחור הזה נולד בעל רגש גדול ומיד כשגדל

גנזי המלך דברים הטעונים גניזה גנזי המלך דברים הטעונים גניזה

ומה היתה הטענה שלו נגדם? "אתם באים ואומרים לי שאתם חסים על אביכם בכל הקשור לבנימין, אבל האם באמת אכפת לכם ממנו? אם כן, לא הייתם מסירים את הזכרון מעמכם, אחרת איך לא

שלו הכרתם אותי?!

וכל זה כשיוסף הקטן באחים מוכיח אותם ומה נאמר ומה נדבר כשד' בכבודו ובעצמו יפנה אלינו בטענה למה שכחתם אותי?!

רבינו יוסף חיים זצ"ל, 'האדרת אליהו', אומר, "...כל אחד ואחד לפי מה שהוא" ואפשר לקרוא זאת "לפי משהו" למשל: חמץ אסור במשהו: אל תחשוב שד' יתבע את האדם רק על החטאים הגדולים, אלא גם על הקטנים.

הסבר נוסף של רבינו יוסף חיים זצ"ל: כשיערכו את כפות המאזנים לאדם כבן חמישים יאמרו לו: "תראה את היהודי הזה, שהוא בן שמונים ויש לו מחצית מהעבירות שיש לך" ... ולגבי המצוות, יראו לאדם בחור בן חמש עשרה, "שיש לו פי שנים מצוות ממנו" ... ההרגשה הזאת לא נעימה וד' ימנע זאת מהאנשים, כי מספיק "לפי מה שהוא" ... כלומר מבלי להשוות אותו לאחרים!

הסבר נוסף נוכל ללמוד מהספור הבא: סיפר לי אדם שבהיותו בחור למד בישיבה ונסע לקרית-גת לקנות עודפי חליפות ישירות מהמפעל בהנחה משמעותית. כשחזר לביתו ראה אותו אביו ושאל אותו למעשיו והשיב לו. אמר לו אביו: "תמיד היה קשה בעיני איך ישלם ד' שכר על המצוות ועוד שאמרו כי לרשעים ד' משלם בעולם הזה והלא שכר מצוה בהאי עלמא, ליכא? אלא שהכונה היא, ע"פ המדרש, "לפי מה שהוא", שאתה קבעת, שאצלך למוד תורה של חמש שעות שוה 100 שקל, סכום ההנחה...

"נִיאֲמַר יוֹסֵף... אֲנִי יוֹסֵף הַעוֹד אֲבִי חַי וְלֹא יָכֹלוּ אֲחָיו לַעֲנוֹת אוֹתוֹ פִּי נִבְהָלוּ מִפְּנֵיו" (בראשית מ"ה, ג')

למה האחים לא הכירו את יוסף? בספר מלכים ב' מסופר על הנסים

שעשה אלישע הנביא:

מלך ישראל יהורם בן אחאב (שהיה רשע, אם כי במדה פחותה מאביו) רצה לצאת למלחמה נגד מישע, מלך מואב ופחד לצאת לקרב לבדו ולכן קרא ליהושפט, מלך יהודה שהיה לעומתו, מלך צדיק לחבור עמו.

באמצע הדרך, בצאתם למלחמה כלו המים ויהורם חשש שרוצה ד' להרוג את כולם כי ללא מים אין אפשרות להלחם. אז אמר יהושפט ליהורם: "האם אתה יודע בדיוק מה ד' רוצה?! הלא יש נביא בישראל ונלך אליו". הלכו לאלישע הנביא שפנה מיד ליהורם ואמר לו: "למה אתה בא אלי?! לך אל נביאי אביך ואמך שהרגה את הנביאים!" והוסיף ואמר: "ויאמר אלישע: חי ד' צבאות אשר עמדתי לפניו כי לולי פני יהושפט מלך יהודה אני נשא אם אביט אליך ואם אראך" (מלכים ב', ג', י"ד). כלומר: לולא בא יהושפט מלך יהודה עמך, לא הייתי מביט כלל לכיון שלך.

אך למה הנביא כופל את דבריו: "אם אביט אליך ואם אראך"? אומרת הגמרא (מגילה כ"ח.): "אסור לאדם להסתכל בצלם דמות אדם רשע".

ה'מגן אברהם' (סוף סימן רכ"ה ב'שלחן ערוך') פוסק להלכה שאסור להסתכל בפני אדם רשע והכונה היא שאסור להביט לו בעינים, אבל על ראייה בעלמא אין איסור. "אם אביט אליך", שאתה הרי רשע ולכן לא אביט בך ואפילו "אם אראך" (ראייה בעלמא) לא הייתי רואה אותך.

מה חשבו האחים על יוסף? שהוא רשע מרושע הגורם להם צרות. ממילא אסור היה להסתכל בפניו, אבל ראייה בעלמא מותר, אבל בראייה כזאת הם לא זיהו אותו, כי גדל לו זקן! רק כשאמר להם "אני יוסף" הם הביטו וראו! כך אומר הרב שלמה סובול ב'שלמה חדשה'.

"וּלְאָבִיו שָׁלַח... נְשָׂאִים מְטוֹב מִצְרַיִם וְעֶשֶׂר אֶתְנֵת נְשָׂאֵת בְּרַ וְלָחֶם וּמְזוֹן לְאָבִיו לְדַרְךָ" (מ"ה, כ"ג)

אומר המהר"י אסאד: (ע"פ הרמב"ם, סדר העבודה, ז', ג') שכל העצים כשרים למערכה בבית המקדש, חוץ מגפן וזית. מדוע לגפן ולזית יש 'פרוטקציה' כזו? בגלל תולדותיהם! ומי הם ה'ילדים' שלהם? שמן ויין. ע"ג המזבח היו מנסכים את היין ומקריבים כמנחות את השמן ומצילים בכך את ה'אבות', גפן וזית שלא ישרפו...

יעקב אבינו אמר כל הזמן: "כי ארד אל בני אבל שאולה"; ומי אמר לו שהבן שלו

בגיהנם?

התשובה היא, שיעקב חשב שיוסף עם היופי שלו ודאי חטא. ואם הוא חטא אני הולך אחריו לגהנם, כי יש לי בן רשע. שלח לו אפוא יוסף, יין ורמז לו בכך שהגפן לא נשרפת כי יש בן צדיק, יין!

"...וַיֵּרָא אֶת הָעֵגְלוֹת אֲשֶׁר שָׁלַח יוֹסֵף לְשֵׂאת אוֹתוֹ וַתְּחִי רוּחַ יַעֲקֹב אֲבִיהֶם" (בראשית מ"ה, כ"ז)

אומר ה'מתנות כהונה' במדרש (בר"ר צ"ד, ג'): למה הכונה ב'וירא את העגלות'? ראה עגלות צב שיביאו הנשיאים למשכן... מיד "ותחי רוח יעקב אביהם" וראה שיוסף עדין עומד בצדקו! ואיך מתקשרים הדברים ביניהם? מה הקשר בין העגלות ששלח יוסף לבין העגלות שראה יעקב שהנשיאים עתידים להביא למשכן ואיך חיייתה מיד רוחו מזה ואיך הוכח מכאן שיוסף צדיק?!

אומר בעל 'חנוכת התורה': הגמרא (שבת) לומדת על ל"ט מלאכות ממספר מקומות. אחד המקורות, של"ט פעמים כתובה המלה: "מלאכה", "מלאכת", "מלאכתו".

ושואלת הגמרא: הלא הן מופיעות ארבעים פעם? דנה הגמרא את מי להוציא מהרשימה: האם את הפסוק הדין ביוסף, שכתוב בו "ויבוא הביתה לעשות מלאכתו", או את הפסוק "והמלאכה היתה דים", שאין הכונה למלאכה ממש, שהרי כבר גמרו לעשות הכל וזאת אינה מלאכה שאפשר למנות במלאכות שבת. אבל אפשר גם להוציא את יוסף מהרשימה ולומר שה'מלאכה היתה דים' - הכונה למלאכה ממש ואילו אצל יוסף, שכתוב שבו לעשות מלאכתו - אפשר לומר שהוא בא לעשות עבירה ולא מלאכה ממש?

כלומר, הגמרא חלוקה כאשר לטיב 'מלאכה' של יוסף. במה זה תלוי? האם "המלאכה היתה דים" שהכונה למלאכה ממש, או לעבירה, חלילה?

כתוב שהנשיאים אמרו שלחנכות המשכן הם יביאו לבסוף את מה שיחסר. אבל אח"כ התברר שלא היה חסר דבר. מה עשו אפוא הנשיאים? הביאו את העגלות למשכן.

אומר המדרש: למה הביאו עגלות דוקא? כי "המלאכה היתה דים", שמלאכת המשכן הסתיימה כבר. כלומר, לרשימת הל"ט מלאכות, איזו מלאכה נכנסת? המלאכה של יוסף, כלומר המלאכה שהוא עשה, הכונה לעבודות הבית ולא לעבירה! לכן כשראה יעקב את עגלות הנשיאים, אמר שיוסף צדיק... ■

משל ונמשל

ואמונתך בלילות

המעלה היא שתמשיך לחיות עם אמונתך בלילות, גם כשיש לך מצב של לילה ואפלה והחשך יכסה ארץ

הרב משה פינטו

הפסוק אומר: "להגיד בבקר חסדך ואמונתך בלילות" (תהלים צ"ב, ג')

ישנם אנשים שהם עובדי ה' ושמחים בעבודתו וזאת מתי? כשטוב להם! כשיש להם כסף, כשיש להם בריאות' כשיש להם משפחה טובה, או אז הם מאמינים בה', אז הם מתפללים בהתלהבות ומקיימים מצוות. וזאת מפאת שהוא מרוצים! לזה אומר הכתוב "להגיד בבקר חסדך" כשטוב לך והשמש זורחת ומאירה בעבורך, כשאתה במצב של בקר, דבר

לו שערים עצומים! וכשהקב"ה פותח את השער, אז הוא פותח אותו עד הסוף בשפע רב. אולם הקב"ה מנסה את האדם האם ראוי הוא לשערי תשועה אלו ומביא לו נסיונות. פתאם, אין עבודה! אין פרנסה! שערים סגורים! להיכן שהוא פונה הכל סגור. או אז רוצים לראות האם נשבר או לא, האם ימשיך להניח תפילין, לשמור שבת, לקיים מצוות, האם פתאם יפסיק את כל ההנהגות של היראת שמים, משום שהרי הכל רע לו! לזה אומר הפסוק ואמונתך בלילות!

פסיעות רגלים והוא שואל, רבש"ע של מי הפסיעות האלו? עונים לו, אלה פסיעות רגליך במסלול החיים שלך. ואז הוא מתבונן ורואה שיטתם עוד זוג פסיעות המלוות את שלו ושוב שואל הוא, למי שייכות הפסיעות המלוות? ועונים לו, אלו פסיעותיו של בורא עולם, כביכול, אשר ליווה אותך והיה צמוד אליך בכל משעולי דרכך. והנה ממשיך הוא להתבונן במסע חייו והוא מגיע לתקופה הקשה ביותר בשנות חייו, עת עברו עליו משברים וקשיים עצומים וכאן הוא

רואה לתדהמתו שהפסיעות המלוות נעלמו. ואז הוא שואל בכאב וכמעט בזעקה... מדוע רבש"ע? מדוע דוקא בתקופה הסוערת ביותר בחיי נעלמו עקבותיך והשארתי אותי להתמודד לבדי? ואז עונה לו הקב"ה ואומר לו, בני, ההפך הוא הנכון, דוקא בתקופה זו של חייד הייתי צמוד אליך מאד, כל כך צמוד עד שנשאתי אותך

על כפים ופסיעות בודדות אלו שאתה רואה אלו הפסיעות שלי לבד. אכן אחי ורעי "ואמונתך בלילות". ומה באמת יכול לתת לאדם את הכח והעצמה, להיות חדור אמונה ודבקות בה' גם בתקופת החשכה והאפלה? זו התורה! "לולי תורתך שעשועי אז אבדתי בעניי", התורה היא השעשועים של האדם, התורה היא המחיה של האדם כנאמר "פקודי ה' ישרים משמחי לב מצות ה' ברה מאירת עינים". תורתנו הקדושה היא המחיה שלנו והיא זאת שנותנת לנו את הכח להתקיים יום אחר יום וגם בלילות. ■

המעלה היא שגם בתקופת לילה וחשכה, גם בזמן שיש יסורים ובעיות, צריך להיות חדור אמונה בה' ולקבל הכל באהבה. תמיד להיות בעל תקוה, בעל תפילה, בעל חזון, בעל אמונה, תמיד תרגיש את הקב"ה שהוא צמוד וקרוב אליך אשר נושא אותך על כפים וגם בתקופה הקשה ביותר.

וכבר המשילו זאת במשל, לאדם שהגיע לבית עולמו והראו לו את סרט החיים שלו וכל אשר עשה בשנות חייו והנה הוא רואה, שטח עפר גדול ורחב ולכל אורך הדרך הוא רואה סימן של

פשוט הוא להודות לה' על חסדו. המעלה היא שתמשיך להיות עם אמונתך, בלילות! גם כשיש לך מצב של לילה ואפלה והחשך יכסה ארץ, בו תרמוש כל חייתו ארץ, תהיה דבוק עם התורה ועם האמונה. ותקבל את היסורים בהבנה שעוברת עליך תקופה של נסיון והתמודדות.

פעמים שמעמידים את האדם בנסיון ורוצים לראות את מדת החוזק הרוחני שלו. לפעמים אמורים להפתח שערים גדולים לאדם, שערי רפואה, שערי הצלחה, שערי פרנסה, אמורים להפתח

נסיעה לקברות הצדיקים עם הרב אמנון יצחק

זכאי
"חי כפלים"
50%
הנחה

רבי מאיר בעל הנס-טבריה

ר' יונתן בן עוזיאל-עמוקא

תכנית הנסיעות לקברות הצדיקים לשנת תסס"ה של ארגון "שופר"

יום רביעי 29/12/04 י"ז סבת	יום רביעי 25/05/05 ט"ז אייר
יום רביעי 23/02/05 י"ד אדר א'	יום רביעי 13/07/05 ו' תמוז
יום רביעי 06/04/05 כ"ו אדר ב'	יום רביעי 14/09/05 י' אלול

הרישום בימים א-ה בין השעות 09:00-13:00 במניין בקטע את גיל ה'ח"י

ביום רביעי י"ז טבת 29.12.04
יציאה בשעה 7:30 בדיוק

קבר חבקוק הנביא	11:30
הרצאה של הרב אמנון יצחק שליט"א	13:00 כינר
ארוחת צהרים כ"ד המלך	14:30 כינר
קבר האר"י הקדוש	17:00 צפת
קבר רבי פנחס בן יאיר	
קבר מרן רבי יוסף קארו	

ההרשמה במשרדי "שופר" רח' מתתיהו 10, בני ברק טל: 03-677779

מתחברים... עם הרב אמנון יצחק שליט"א

ביום חמישי 23 / 12 / 04
השערים יפתחו ב-19:30 תחילת התוכנית ב-20:30

באולם מופ"ת
רח' סעדיה חתוכה 26
יהוד

דמי כניסה 15 ש"ח לכסוי הוצאות המארגנים

הערב מאובטח כל הזכויות שמורות לארגון "שופר"

WWW.SHOFAR.NET

מבצע ארבע כנפות

מהיום מפציצים
את ישראל
במבצעים
על גבי סטנדים
של העתון
לפרטים
03-6762226

דוגמת סטנד של העתון
בחסות ובמבצע של סעמן